

POZNÁMKY K X. KAPITOLE REGULE

Je obsahovo bohatá; môžeme v nej rozlíšiť dva ucelené celky, vypovedajúce:

1. o autorite (a zodpovednosti) v bratskom spoločenstve, ktorá má za cieľ poslúchať vo všetkom, čo sme sľúbili Pánovi zachovávať (→ Reg 10,3)
2. o napomenutí „mať Ducha Pánovho a jeho sväté pôsobenie“ (→ Reg 10,8)

1. Vzhľadom k tomu, že sa Rád rozrastal počtom i vo všetkých kresťanských krajinách, Regula kladie dôraz na autoritu bratov, ktorí sú ministrami (služobníkmi) – sila charismatickej autority, ktorú predstavoval sám svätý František vstupuje do inštitucionálnej autority, ktorou je brat – minister a služobník.

Základ a dôvod poslušnosti je kristologický, podobne ako v Napomenutiach (3) nemožno tu nevidieť **túžbu a úsilie nasledovať Pána Ježiša Krista, ktorý nehľadal svoju vôľu** (→ Jn 5,30), zriekol sa seba samého (→ Flp 2,7) a stal sa poslušným až na smrť (→ Flp 2, 8).

Rovnako ako v Napomenutiach (3) aj tu sa svätý František zaoberá problémom „námietky svedomia“; môže totiž nastať situácia keď predstavený prikazuje niečo:

- a. protikladné Božím prikázaniam
- b. protikladné partikulárnemu právu (generálnym konštitúciám alebo stanovám)
- c. prinášajúce vážnu a nepochybnú škodu (tomu, kto má poslúchnuť alebo tretej osobe)

... v týchto (a len v týchto) prípadoch poslušnosť nezaväzuje ...

Z predpisu, že bratia ministri majú „navštevovať a napomínať bratov“ (→ Reg 10,1) sa vytvorila kánonická vizitácia ako nástroj jednoty (rozptýleného) bratského spoločenstva a prostriedok pre udržanie vernosti Regule. Kódex kánonického práva pripomína všetkým rehoľníkom povinnosť (→ zodpovednosť) jednať s vizitátorom s dôverou a na jeho otázky odpovedať podľa pravdy a v láske; nikomu nie je dovolené rehoľníkov odvracať od tejto povinnosti alebo inak mariť účel vizitácie (→ Can. 628 §3 CIC).

Zo slov „kdekoľvek sa nachádzajú bratia ... a poznali, že nemôžu duchovne zachovávať Regulu, majú a môžu sa obrátiť na svojich ministrov“ (→ Reg 10,4) vyplýva, že bedlivosť nad zachovávaním Regule neprináleží len ministrom, ale všetkým bratom (resp. každému bratovi) a v prípade bezradnosti, hľadať radu, lebo *teraz však, keď sme opustili svet, nemáme robiť nič iné, ak len nie starať sa nasledovať Pánovu vôľu a páčiť sa jemu samotnému* (→ NReg 22,9)

2. Napomenutie „mať Ducha Pánovho a jeho sväté pôsobenie“ obsahuje zoznam nerestí ktorých sa bratia majú chrániť a mať sa na pozore (→ Reg 10,7) ale i čností o ktoré sa majú usilovať a po ktorých majú túžiť (→ Reg 10,8).

ZOZNAM NERESTÍ

	Regula 10	Gal 5, 18 - 21	Evagrius Pontský
1.	pýcha	smilstvo	požívačnosť
2.	márna sláva	nečistota	nemravnosť
3.	závist'	chlípnosť	lakomstvo
4.	lakomstvo	modloslužba	smútok
5.	starosti	čary	hnev
6.	znepokojovanie sa o svet	nepriateľstvá	ľahostajnosť
7.	ohováranie	sváry	márna sláva
8.	reptanie	žiarlivosť	pýcha
9.		hnevy	
10.		zvady	
11.		rozbroje	
12.		rozkoly	
13.		závist'	
14.		opilstvo	
15.		hýrenie	

→ zvládnuť ducha / minorita	→ zvládnuť telo / oslobodiť ducha

	proti telu
	proti viere
	proti blížnemu

Svätému Františkovi, ako z vyššie uvedeného vyplýva, **za úsilím a túžbou „mať Ducha Pánovho a jeho sväté pôsobenie“ sa skrýva snaha a túžba po minorite**; v Regule neuvádza len neresti, ktoré ju ohrozujú ale i čnosti, ktoré ju posilňujú: modliť sa k Pánovi s čistým srdcom, mať pokoru a trpezlivosť v prenasledovaní a v chorobe a milovať tých, čo nás prenasledujú, hanobia a tupia (→ Reg 10,8).

Ohrozenie minority videl, okrem iného, aj v „starosti získať vzdelanie“. Mnohých totiž robí učenosť neučiteľnými, pretože im istá tvrdošijnosť nedovoľuje podriaďovať sa cvičeniam pokory (→ 2Cel 194) ... a chcel tiež, aby bratia boli lepší láskou ako zvedavou vedychtivosťou (→ 2Cel 195)

Avšak vyvodzovať z týchto slov akýsi negatívny postoj a vzťah ku vzdelanosti, aj medzi bratmi, by bolo neoprávnené. Proti takémuto chápaniu stojí list svätého Františka bratovi Antonovi, o ktorom sa zmiňuje aj Tomáš z Celana (→ 2Cel 163) ... odporovalo by to aj predpisom o bratoch kazateľoch v deviatej kapitole Regule, ktoré predpokladajú (ak sa má komu zveriť kazateľský úrad) predchádzajúce teologické vzdelanie, ako to vytýčil aj IV. Lateránsky koncil (1215). Svätý František však predvídal, že mnohí, pod zámkou vyučovania iných, opustia svoje povolanie, totiž čistú a svätú prostotu, svätú modlitbu i našu pani Chudobu. A napriek ich očakávaniu, že sa stanú zbožnejšími a že sa rozpália sa láskou k Bohu skúmaním Písma, vnútorne vychladnú a stanú sa akoby prázdny, pretože zahodia príležitosť prežiť svoj ideál ... (→ LPe 70)